

מסורת הש"ס

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

כד.

עין משפט
גר מצוה

א [מיי] פ"ה מהל' דעות
הכלה יא]:
קלו ב מיי פ"ב מהל'
מלכות ה':
ג [מיי] פ"ה מהל' מלוה
ה"ב טוש"ע י"ד ס' קט
סעף א]:
ד מיי פ"ג מהל' דעות
ה"ח פ"ג מהל' חובל הל"ז
טוש"ע חור"מ ס' חכ סעף
לט]:
קלו ה מיי פכ"א מהל'
אסורי ציאה הכלה
כא סמך לאון קט טוש"ע:
ה"ע ס' חכ סעף א]:

תורה אור השלם

1. (א) מומוֹר לָדוֹד ?
מִי יָגִיד בְּאֵהָלָיָם מִי שֶׁבֶן
בְּדֹר דְּרָבָר ? (ב) חוֹלֵק
הַתְּמִים וּפְעַל צֶדֶק דְּרָבָר
אִמָּוֶת בְּלִבָּהּ; (ג) אֵל
שֶׁלֹּא לִשְׁנוֹן אֵל עֲשֵׂה
לְעֹדוֹהוּ רָצוֹה וְחֹרֶפֶה לֹא
יִשְׁעֵן עַל רֶגְלוֹ; (ד) בְּקוֹדֶה
יִשְׁעֵן מִנְּאֻס וְאֵת יָדָיו
יִכְבֵּד נִשְׁעֵן לְרַעֲעֵי וְלֹא
יִמְרָ: (ה) כִּסְפוֹ לֹא בָּתָן
לְעֹשֶׂה וְשׁוֹדֵד עַל קֶנֶף לֹא
יִלְקָח עֲשֵׂה אֵהָל אֵל מוֹט
לְעוֹלָם; (ו) יְהוָה
אֲבִיר וְיְהוָה אֲבִיר בְּן
תְּשֻׁעִים עֲנֵה וְחַשְׁתִּי
וְיִיאֲמַר אֵלָיו אֲנִי אֵל
וְהִתְחַלֵּף לִפְנֵי יְהוָה
תְּמִימִי; (ז) בְּרִאשִׁית ז' ב'
אֲרִלִּי מִכְתֵּשֶׁת אֲבִיר
וְהִוְהִיִּיתִי בְּעֵינֵי מִכְתֵּשֶׁת
וְהִבְאִיתִי עָלַי קִלְלָה וְלֹא
יִכָּל אֲרִלִּי נִשְׁמָאוּ
וְהַנְּהוּמִים יִקְרְאוּ אֵל מִשְׁלַח
מִשְׁמֵרֵם; (ח) אֲבִיר אֵל
עֲדוֹת דְּרָבָר
מִיִּשְׂרָאֵל מֵאֵס בְּכַעַב
מִשְׁמֵשׁוֹת נֶעַר נֶעַר
מִשְׁמֵשׁוֹת בְּשׁוֹד אֵטֵם אֲנִי
מִשְׁמֵשׁוֹת בְּמֵי וְעֵצִים
עֲנֵה מֵרֹאשׁ בְּרִי:

6. כִּי יִדְעֵתִי וְאָמַר אֲשֶׁר יִצְחָק לִבְנוֹ
 וְאָתָּה בִּירוֹת אֲחֵרֵי וְשִׁמְרוּ
 רָרָךְ יִלְעֹשֶׁת דָּקָה
 מִשְׁמַעַט שֶׁנֶּחֱמָה הֵבִיא מִי
 עַל אֲבִירָתָה אָמַר אֲשֶׁר
 יִדְבַר בְּרִאשִׁיתָ יִשׁוּ יִשְׁכֹּן
 7. הוּא מְרוֹמִים יִשְׁכֹּן
 מִגְדֹּדֹת סִלְמִים מִגְדֹּב
 לִחְמוֹ נָתַן מִיָּמִי אֲנָמִים:
 שִׁיעִירֵה לִּי טו
 8. וְהָיָה כִּי יִדְבַר אִמָּה
 אֲבִירָתָה יִדְרֹשׁ מִמֶּךָ בִּי
 אֲמַר עֲשׂוֹת מִשְׁעָט וְאֲבִירָתָה
 חֲסֹד וְזִנְעָה לֵב עָלֶיךָ
 9. הֵבִיא אֲמֹר יִשְׁמְרוּ
 מִשְׁעָט מִשְׁעָט וְעֲשׂוֹת
 דָּקָה בִּי קְרוֹבֵה יִשְׁעֵתִי
 לְכוּב וְדָקָה יִשְׁעֵתִי:
 10. כִּי כֹה אֲמַר יְיָ
 לְבִיתִּי יִשְׂרָאֵל דְּרֹשְׁנִי
 ד. מִסּוּד ה.
 11. הֵנָּה עֲפָלָה לֹא
 אֲבִירָתָה בְּנֵשׁוֹ בִּי וְדִקְדִּיק
 שָׂמַרְתִּי יְדִידָה:

חֲבֻקוּ כ ד
12. וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח
בְּדָד עֵין יַעֲקֹב לֹא אָרָץ
וַתִּירָשׁוּ אִם שְׂמִי
13. אֲמָרוּ אֲדֹנָי יי חֲדָל
אִם יָקוּם יַעֲקֹב בִּי כֵּטָן
רוּחַ: ע מוֹס ו ג
14. הֵנָּה יי עַל זֹאת לֹא
תִּהְיֶה אֲמִרָה יי ע מוֹס ו ג
15. בְּכֻסִּים הָיְתָה לִּי
תִּרְגִּיעַ וְלֹא יִדְּהָ מְנוּחַ
לִּבִּי רָגַל וְנִתַּן יי לִי שֵׁם
וְכָלְכִין רָגוּ וְכָלְכִין עֵינַיִם
וְדִבְרֹא נֶפֶשׁ:

דברים כח סה
16. בַּה אִמַּר יְיָ מִצָּא חֵן

ס לשון שתיקה: כגון רבי אלעזר ברבי
(ב"מ דף ע"ד:) דנפק ריחשא מאדוניה
ר לה האי דשמעית צילותא דלורבא
אלמא בחייו הוה רגיל לרקדק ככך
ולפיכך הקפיד הקב"ה עליו על אותו
הפעם שלא מיחה: וו הוואס המס
ההנסנס הגלגל. דלמצי צהו לכת
טוב ללכת אל בית אצל מלכ וגו' א:
צא ישעיה בן אמוץ. כל שעה דורות
של מטה היו מתמעטין: חדל נא.
אותה דברה שאמר משה וישכון
ישראל בטח דד עין יעקב כלומר
אינמי ישכון ישראל בטח כשיהיו
לדיקים כעין יעקב: מי יקום
יעקב. מי יוכל להיות חסיד יעקב
כי קטן הוא קטנים הם המוצים
שיהיו לדיקים יעקב:

מכאן ואילך מפירוש רבינו גרשום

הַלֹּךְ לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל שִׁיחָא לְהַם
מִנוּחָה בְּגִלְתָּן: כְּשׁוֹפֵר גָּדוֹל וְגו'.
וּבָאוּ הָאוֹזְבִּידִים בְּצֶדֶק מִלֵּמַד שֶׁלֹּא
יִהְיֶה אֲזִבִּידִים צִיָּן הַעֲזֹבִיד כּוֹסִיִּם:
לְאִזִּידָה הַמַּחֲבֵקֶתָּ. וְנִמְנָחָת לְאַחֵר
זָמָן: כְּאִילָנָה קְשׁוּאִין וְדוֹלֵעִין.
שְׂאוּלִים מִקְלָמָה וּמִקְלָמָה אֵין
אוֹכְלִין: מַפְלִטִיו. בֵּית שֶׁל רוּמִי:
(א) וְכֵן לְעֹזְבֵי רְאוּנוֹ כִּךְ. שֶׁמֶשֶׁחֲחִוִּים
לְעִזּוֹת כּוֹכְבִּים שֶׁלֹּהֶם יוֹשְׁבִים
בְּהַשְׁקָת וּשְׁלוֹה יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹשִׁין רְאוּנוֹ
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שִׁשְׁלֹם לְהַם
שֶׁכֶּר טוֹב: קִרְעוּ בְּגָדֵיכֶם. זָמִידוֹ
לְעִזָּד הֵרִי: וְהִלָּא אֲוִרִיה בְּמִקְדָּשׁ
לְרִאשׁוֹן הִיא. כְּכַתוּב בְּסֵפֶר מַלְכִּים (א)
וְזָכְרִיה. מִנְּבִיאִים אַחֲרָיוִים הִיא שִׁיחָה
בְּמִקְדָּשׁ שֵׁנִי: חֹלֶה הַכְּסוּב נִבְאָחוֹ
שֶׁל זָכְרִיה בְּנִבְאָחוֹ שֶׁל אֲוִרִיה. כְּלוֹמֵר
שְׁפֹרַעוֹת שֶׁנִּבְאָח אֲוִרִיה שֶׁאִמֵּר
יְרוּשָׁלַיִם לַעֲיִים תִּהְיֶה וְהֵר הַבֵּית
לְבָמוֹת יַעֲר ' נִתְקַיֵּים כְּמוֹ כֵּן עַתִּיד
לְהִתְקַיֵּים דְּבָרֵי נִיחּוּמִים שֶׁל זָכְרִיה
שִׁיבָנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּהִהַרֵּה צִימִינוֹ
אָמֵן כֹּלֶה:

הדרו עלד אלו הז הלוקין

וּמְלִיקָא לָהּ מִסֵּבֶת מִבּוֹת

מים ועוצם עיניו מראות ברע
מישרים יזה שאינו מקניט פני
מוך בשוחד כגון ר' ישמעאל
כגון ר"א רבני שמעון ועוצם
כל בנשים בשעה שעומדות
תניב הגיד לך אדם מה טוב
ולחיד עשות משפט זה הדין
דברים קל וחומר ומה דברים
בצנעא על אחת כמה וכמה
בא עמוס והעמידן על אחת
ק אימא דרשוני בכל התורה
מר ר' יוסי בר חנינא ארבע
ויישכון ישראל במה בדד עין
ה' על זאת וגו' משה אמר
פוקד עון אבות על בנים בא
יהו ו ואמר והיה ביום ההוא
לה רב פאא דלמא כאבירה
אתכם ארץ אויביכם מתקף
בן עזריה ורבי יהושע ורבי
רים מיל והתחילו בוכין ורבי
וכים אמרו לו הללו כרשיים
ת הדרום רגלי אלהינו שרוף
באש

זה דבר גנאי ושוטק והיינו
שמעון. בהשוכר את הפועל
ואתחזי לנאמתייה בחלמא
מרבנן ולא מחא' כדמבעי

וְיוֹן אָבָא חֲלָקִיָּהּ^א וְדוּבְרָא אִמְתָּא
 כִּסְפָּא לֹא רִגַל עַל לְשׁוֹנוֹ
 וְדִכְתִּיב^ב אֲוִילִי יְמוּשְׁנִי אֲבִי
 כִּמְתַעֲתַע לֹא עָשָׂה לְרַעְיָהּ
 דִּדְ לְאוֹמְנוֹת חֲבִירוֹ וְחִרְפָּה לֹא
 זֶה הַמִּקְרֵב אֶת קְרֹבֵיו^ג בְּבוֹהַ
 חֲזָקִיָּהּ הַמֶּלֶךְ שְׁנִיר עֲצֻמוֹת
 לְחַבְלִים וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבֵּד
 הוֹלֵךְ יְהוּדָה בִּשְׂבָשְׁעָה שְׁהִיָּה
 כִּסֵּם הִיָּה עוֹמֵד מִכְסָּא וּמִחֻבְקוֹ
 לֹא^ד (אֲבִי אֲבִי) רַבִּי רַבִּי מְרִי מְרִי
 אֲמִיר מְרִי יוֹחָנָן^ה דֵּא ר' יוֹחָנָן
 עֲדָא שְׂאֵבָא לְבֵיתִי כִּסְפּוֹ לֹא נָתַן
 כְּרִבִּית עֹבֵד כּוֹכְבִּים וְשׁוֹחֵד
 חֲנֹן ר' יִשְׁמְעֵאל בְּר' יוֹסִי
 לֹא לֹא יְמוּשׁ לְעוֹלָם^ו כִּשְׁהִיָּה
 דֵּא הִזֵּה הִיָּה בּוֹכָה אֲמַר מֵאֵן
 לִהְיוֹת הוּא דֵּלֹא יְמוּשׁ הֵא חֲדָא
 אֲמַרְוּ לִיָּה מִי כְּתִיב עוֹשֶׂה כָּל
 הַיּוֹם כְּתִיב אֲפִילוֹ בְּחֲדָא מִיִּנְיֵיהּ
 הַיּוֹם כְּתִיב קְרָא אַחֲרִינָא^ז אֵל
 אֵלָּה הֵתֵם נִמְי הַנוֹגַע בְּכָל אֵלָּה
 בְּחֲדָא מִיִּנְיֵיהּ לֹא אֵלָּא לֹא
 אֵלָּה הֵכָא נִמְי בְּאַחַת מִכָּל אֵלּוֹ
 עֲמִידָן עַל שֵׁשׁ דְּכְתִיב^ח הוֹלֵךְ
 מִיִּשְׁרָאֵל מוֹאֵם בְּבָצַע מַעֲשָׂוֹת

וְיָדָהּ בְּשׁוֹחַד אוֹתָם אֲזַנּוּ מִשְׁמֹעַ
תָּיו לִמְעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה וְגו' וְדוֹבֵב
מִמַּעַל בֶּן אֱלִישֶׁע נֹעֵר כִּפּוֹ מִ
בְּזִילּוֹת דְּצוֹרֵבא מִרְבֵּנָן וְשֵׁת
ר' חִיָּא בֶר אָבָא הִזֵּה שְׂאִינֵי
בֵּא מִיכָה וְהַעֲמִידֵן עַל שְׁלֹשׁ
בֵּת חֶסֶד וְהַצֵּנֶע לֶכֶת עִם (ה')
וְנִצָּאת הַמֶּת וְהַכְנַסְתָּ כֻּלָּה⁶ וְהָ
עַל לֶכֶת דְּבָרִים שְׂדֵרְכֵן לַעֲשׂוֹ
מִר ה' שְׁמֵרוּ מִשְׁפָּט וְעִשׂוּ צֶדֶק
וְיִזְוּ מִתְקִיף לֵה רַב נַחֲמָן בֶּר יִ
אֲמַר¹¹ וְצִדִּיק בְּאִמּוֹנָתוֹ יִחְיֶה
הַ נְבִיאִים וּבִיטְלוֹם מִשָּׁה אֲמַר
יִ יָקוֹם יַעֲקֹב וְגו' וְכֹתִיב¹⁴ גִּיד
לִדָּךְ לַהֲרִיעֲנִי יִשְׂרָאֵל מִשָּׁה אֲמַר
שָׁה אֲמַר¹⁹ וְאִבְדַתֶּם בְּגוֹיִם כֹּא י
אִי קִרָּא וְאִבְדַתֶּם בְּגוֹיִם מִתְקִי
נִדָּךְ אֵלָּא מִסִּיפָא [דְּקִרָּא]¹⁹ וְאִי
עֵין וְכֹבֵר הִיָּה ר"ג וְרַבִּי אֱלֵעָזָר
וְיִזְוּ⁶ מִפְּלִטָה [בְּרַחוּק] מֵאָה ו
אֲמַר לָהֶם וְאַתֶּם מִפְּנֵי מָה אֲתֵּם
וְיֹשְׁבֵין בְּטָח וְהִשְׁקַט וְאֲנִי

והיינו דכתיב (ח) תורה זוה לנו משה
מאה ותלסרי: מפי הגבורה שמענו
שמים (ז) (ט) שמענו במרילתא: (ו) והעמ
היו צדיקים והיו יכולים לקבל עול
מים לא היו צדיקים
שמעור כולן אין לך
דודו ושמעון כו'
מז"א מרות הללו
ז של מטה הולכין
ב ספרא. בשאלות
מא (ז) והכי הוה
היה לו חפץ אחד
ואמר לו תן לי
ים ולא ענהו מפני
סבור ז של אלה היה
הללו והוספין אמר

נחמך שסיים ק"ש
 צדמים שאמרת
 דמיס היה דעמי
 לא רגל על לשוני
 קר מתחלה שאמר
 ולא שאמו הכריחתי
 עלי קללתך
 י אחאמר צנצואה
 עלך כתיב: וחרפה
 לא סבל חרפת
 יו. **נמאס**. הנמאס
 צעניו של אדם
 היה צעניו אצוי
 כוכבים: **אגיררו**
 אגמרו (היא) ולא
 רכי (כי): ואפילו
 כדי שלא ימשוך
 לישראל צרבות:
 לקח. אפילו שוחד
 : **בן ר' ישמעאל**
 ארצות מציא לו
 ולא רצה ליקח כדי
לצל מעשקו. שלא
 מו ראשית הגז
 ד שצא לרדן לפניו
 רבי ישמעאל בן
 כאלו עושק לכהן
 יוען לו מתנותיו:
דמיס. אזנו
 דבר זה שלא ישמע

נֹעֵד כְּפִי בִּי
הָ אֲבִרְהָם אֲבִינוּ דְּכֹתִיב ⁶ כִּי יִ
מִזֶּמֶר בְּבַעַץ מַעֲשִׂקוֹת ⁷ כְּגֹן ר'
אֲזִנּוּ מִשְׁמוֹעַ דְּמִים ⁽⁸⁾ דְּלֹא שִׁ
רֵעַ כְּדִרְכֵי חֵיִיא בְּרֵ אֲבָא ⁽⁹⁾ דְּאִ
כְּתִיב ⁷ הוּא מְרוּמִים יִשְׁכֹּן [וְגֹנֵ]
מִמֶּךְ כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְזֶ
גְּמִילוֹת חֲסִדִּים וְהִצְנַע לִכְתּוּב
יִשְׁתֹּן בְּצִנְעָא אֲמַרְה תּוֹרָה וְזֶ
עֲמִידִין עַל שְׁתֵּים שְׁנֵאמֵר ⁹ כִּדְ
אֲמַר ה' לְבֵית יִשְׂרָאֵל דְּרִשְׁוֹנֵי
חֲבִיקוֹק וְהַעֲמִידִין עַל אַחַת
הָ רִבּוּנוֹ עַל יִשְׂרָאֵל בְּאוֹ אֲרִי
וְכִיטְלָה [שְׁנֵאמֵר] ¹³ חֲדָל נִא
לֹא תִרְנִיעַ בְּאִ יִרְמְיָה ¹⁰ וְאֲמַר ⁶
¹⁸ הַנֶּפֶשׁ הַחוּטָאָה הִיא תְּמוּת
גְּדוּל וְגו' אֲמַר רַב מִסְתַּפְּינָא
כִּי תִעִיתִי כִשָּׁה אוֹכֵד בְּקֶשֶׁת
⁽¹¹⁾ דְּלֹא כֹאכִילֵת קִישׁוּאִין וְדִ
בְּדָרְךְ וּשְׁמַעוּ קוֹל הַמוֹנֶה שִׁ
אֲמָרוּ לוֹ מִפְּנֵי מָה אַתָּה מִשְׁחָח
עֲצִבִּים וּמִקְטָרִים לַעֲבוּדַת כּוֹ

(א) (הודיות ח.א.) (מנעית)
 כד.א. (א) צ"ב פס.
 (ב) (סנהדרין פס.) שם
 זמ. (א) (מנעיות קב.)
 (ג) (בנעין ל"ג.) (מנעית)
 יב.א. (א) (סנהדרין פס.) יב"א
 א"ל ר"ע א"ל מנעית אל
 תטמאו בכל אלה
 וברבולו אין יו.
 (ד) (מנעיות קה.) (בנעין)
 פד. (א) צ"ב ח.א. (סנהד.)
 מט. (א) (בנעין) (סנ.)
 (ה) (בנעין וברטלה.) (בנעין)
 אריתמא רב אשין. (א) יב"א
 מנעיות. (א) (בנעין):
 (ו) (דנעין) (ג) (בנעין)
 (ז) (הנעין) (א) (בנעין)
 שמעתי. (א) (דנעין) ימרו
 (ח) (א) (פסנת יוח.)
 (ט) (בנעיות ח.) (פסנת)
 יו. (א) (מנעיות קה.)
 (י) ק"י טומאה. (א) (הנעין)
 (יא) (מנעין) שיען לנעין.
 (יב) (בנעין) (א) (מנעין)

וליווי הייז"ת [בז'אן לא רכב

נב' שלא ירד לאומנות
הבירה. עין צ"ב דף
כ ע"ב וספדרין דף
פ ע"א: שום אפי'
ברבית עובד כוכבים.
כלאית צבא מיעט דף ע
ע"ב: שום דלמא באברה
המשתבשין סנהדרין דף
קט ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמרא משמוע דמיס
כגון ר"א בר' שמעון
דלח שמע זיילתא דלורבא
מרבק:

מוסף רש"י

במטה של הברלים. דרך
ציון. מפני שאלה אביו
רשע וזכורו לפני כל
כדי שיתקיימו האחרים,
ולבדור עמו לא חש,
ומפני כבוד אב נמי
יזכר לנחיש. נדעו עתה
ימי, נעשה מעשה ענק.
נבוא בעיני, הוא עמו
מחבוא ומחשך פני עמו,
שלא חש לבדורו במקום
קדוש השם (מנחם-עזר
10). אהבה בחבנות עד
שאבא לביתו. פעמים
שהיא אומר אלה בחבנות
כו' (תענית 1ב). שאינו
מסתכל. כשהוא הולך
על שפת הנחל (רשב"ם)
בר 10). הנהיר האב
והנכנס כלה. דכתיב כה
לכל, טוב ללכת אל בית
אבא, מלכת אל בית משתה
(קטלם 1). אף של כריך
העמ, למסוד (לפי לפרס)
נמדה נאה ולשונות נמדה
נאה ולא להשיב קול
רעם נענו, ויורא שם
כריך לבזבז להנחית מות
עשה לו להנחית כל עניה
יפה בנענו, ולא ילנה
קמי מן דלא ידע דעדי
ו, וכן חפשי שאלות.
דרך חפשי (סוכה 58).
בדמים שדרכן לעשותן
בנענו. מן דאין
היתנת לפני נכסר דאין
כריך להודיע לטוס אדם,
שחש שאלן יחמק ויכלה
לפי שאחרים מתעסקין בהן
ויודעין הילאה משל מי
(108).

עקיבא מהי
עקיבא משו
שמשותחיים

[illegible]